

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Sectio II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

cadaver mortuo iterum simile, seu potius (vt erat) mortuum. Concilere simul oppressi marore parens uterque. Re populus & magister ausu intellet, iubent sepulchrum aperiri: vacuum id corpore reperiunt: Erant in eo duntaxat annulus ferreus, & scyphus auratus, dona Machabæ: sed in cubiculo & lectulo, inuentum cadaver Philinnij, & Helli cuiusdam auguris consilio, vt prodigium, eiecit extra urbis limites, aubus a feris duorandum. ipse Machabæ, à spectro videns se delusum sibi paulo post manus, ignominiam non ferens, consiuit. Hæc à Phlegonte, filius narrantur; illo Phlegonte, cuius auctoritate & Iurisconsultus Paulus b, & Origenes c, ad probandam Eclipsim, quæ Christo accidit moriente, vtuntur. In historia quoque Laodunenſis energumena. Nic. de Obry, legimus Diabolum Baltazum, assumpto suspendioſi corpore, conatum abigere, ab ea exorcistam.

Agrippæ facinus non abſimile habens infra q. 29. sect. 1. addam nunc, quæ de eadem re Cæsarius Monachus Eisterbacensis, libr. 12. Miracul. cap. 3. scribit; cuiusdam Principis Germani mortui corpus integro priusquam sepeliretur anno, demone u gestasse, & ita rexiſſe, quasi illud vegetaret (ita namque intelligendum quod scribit; spiritum illud loco animæ vegetasse,) non enim potuit informando, nec in essentiam eius illabendo; sed duntaxat vt in loco existens vitales eius actiones per illud imitando: vt docet multis Tostatus, in Exod. c. 7. q. 13. cum seqq. Subdit Cæsarius similia legi in vita S. Patricij Hibernorum Apostoli, de quodam homine, in cuius corpore multis annis Diabolus habitans pro anima, ad nutum viri sancti tandem exiuit corpus vero corruit, & in puluerem redactum fuit. Et, cap. 4. clericus (scribit) quidam adeo dulcem vocem habebat, vt audire eu

A delicia putarentur: donec religiosus quidam vir superueniens monuit hominis vocem non esse, sed diaboli; dæmonemque adiurauit: quo discendente, cadaver corruit planissime foetens.

Denique multæ falsæ resurrectiones gentilium huc sunt referendæ: & constat cum sagis vt plurimum induto caduere diabolus siue incubum, siue succubum, rem habere; vnde & in hoc genere hominum, caduerosus quidam foetor graueolentiæ, cernitur.

SECTIO II.

LIQUANDO sibi, elementare corpus diabolus circumdat, idque efformatum quæ pollet industria, vnit sibi

non aliter; quæ motori intus existenti corpus mobile & inanimū vnitur. An possit ex solo aere materiā defumere, equidem ambigo, & puto, sic aerem condensari non posse solū, vt quid solidum exhibeat: sed siue possit, siue non possit; solet quod facilius, partes aeri (quo maximā partē vtitur) cōmiscere terreas, & aqueas, nubiū, vaporum, exhalationūve, vt & colores facilius hac mixtione exprimat, & facilius membra conglutinet, & condenser; quæ sententia Lud. Molinæ est, & antiquorum d;

D nec argumentum; quo quidam vtuntur e ad probandum solo ex aëris elemento corpus assumere, nos stringit; cum tantum probet, eos ab aere partem potissimam mutuari. Hinc alij censent corpus hoc tale fore nunquam, vt nequeat tactu deprehendi, verum corpus non esse. Sed rationes, hac ipsa quaestione discussi Christi Domini dictum, ostendi alium habere sensum, quæ ipsi arbitrati. Addo, quod in libro Genesis legimus g de Angelis Abrahamo apparentibus, quorū pedes abluti, nec deprehensi tactus, id ab ipsis eludi po-

B.

d vide Mo
lin. 1. p. q.
51. artic. 2
disp. 2.
e Angl. 2.
in 2. d. 8. q.
2. diff. 5.

f Luc. vi.
v. 39.

g Gen. 19.

tius, quam dissolui: aiunt deceptum Patriarcham, præoccupatione opinionis; eo quod viros putaret, quæro, cur non igitur quicumque viros putat, hac præiudicata sententia iudicent viros esse? An solus Abraham cæteris imprudentior? Ipse ille, quo nituntur, Caietan. *h* fatetur verorum ossium & carni-
b d. art. 3 *h* fatetur verorum ossium & carni-
 um similitudinem, non modo visibilem, sed etiam palpabilem, & solidam exhibere. *Solidam*, ait, non instar aëris diffluentem, aut duritiei duntaxat aliquid modicum habentem. Quod vero *lib. 3. cap. 6.* apud Cæsarium diabolus dicit, quando corpora à dæmonibus sic assumuntur ea dorso carere: ludebat puellam mendacissimus. Quod dixi elementorum aliqua opus commixtione, nec Maro ignorauit, cum cecinit i.

i Aene. 10

*Tum Dea nube caua tenuem, sine virib.
 umbram.*

In faciem Aeneæ, visu mirabile monstrum,

Dardanij, ornat telis &c.

Ecce non aëre solo, sed nube mixta. De vapore Sprengerus, in *Malleo*, docet, visas veste subducta in agris mulierculas, corpus motitantes, crissantesq; solas, & ad spectum mox dæmonem vaporis siue exhalationis atræ habitu, recedentem. Mantentes magi, Mirabellius & socij, Parilijs combusti, in iudiciaria confessione dicebant, ad hanc corporum assumptionem dæmoni duo esse necessaria, ventum secundum, & lunam plenam, nam si ventus sit aduersus, non posse corpus coalescere; si vero sit Luna decrecens vel corniculans, non posse defectu materiæ formare corpus nisi valde pusillū, & pro Lunæ augmento maius, maiusque placet hoc Crespeto, *l. de odio Satana disc. 27.* sed mihi ridiculum videtur: quasi nequeat dæmon: Deo nõ impediende vé-

tum sedare aut excludere: & defectum illum Lunarum influxus supplere. Scilicet aër & nubes de ostrino genere sūt, quod Lunæ augmenta consequi solet, & decreta imitari. Dæmonis apparitio in corpore elementari fuit illa frequēs visio fratrum Tarquiniorum apud Dion. Halycar. *a*: talis Athenodori apud Plinium *b*, quicquid dicat Franc. Picus, *lib. 1. de prenot.* illud enim puto axioma & regulam statui vere ac puto posse: In gentiliū & damnatorum (quia fidei expertes) apparitionibus non animam (nisi speciali Dei privilegio, de quo vnde constat in Athenodori visione?) defuncti apparuisse, sed eius loco cacodæmonum quempiam. Tales etiam putarim omnes apparitiones spirituum, ociosa cum hominibus & varia multipliciaque colloquia miscentiū, testatur de Facio patre suo Cardanus: & merito omnes suspectum habet Sortilegij, siue pacti cū dæmone. Testatur Melanchton (*lib. de anima*) se & colloquia & disputationes cū plurib. spectris instituisse, sanctitas hæc curiositas nuda, an occultum pactum? nihil iudico, rem in medio relinquo. Tale haud dubie spectrum in cæstrosi Persæ, cuius semper cadauer terra eiciebat, de quo proluxa cōmemoratio apud Agatiam reperitur, *l. 2. belli Persici extremo*, tales visiones fuere Gentilium Idolorum, vt Caltoris & Pollucis ad lacum Iuturnæ *c*: vt L. Domitij Aenobarbi *d*, vt Amitis Persæ: vt quod apparuit Dioni Siracusanof, vt Curio Ruflog, vt Imperatori Pertinaci, apud Capitolinum, vt Tacito Imp. apud Vobilicum, vt Constantio & Iuliano apud Ammianum *h*, Valentianæ uxori Stilichonis: alia præter hæc congescit Pet. Thyreæ. *lib. 1. de apparit. spirit. cap. 9.* Et talia semper spectra quæ

subito

*a lib. 1.
 b lib. 7.
 epist. C.*

*e Symm.
 l. 1. ep. 3.
 d Sueton.
 in Nero.
 ne c. 1.
 e Cresp.
 in fragm.
 f Plotin.
 vita Dom.
 nis.
 g Tac. l. 11.
 h Ammian.
 & Plin.
 l. 7. ep. 1.
 i Capito.
 in Pertin.
 Vobilic.
 in Tacit.
 Ammian.
 lib. 27.
 k Thyreæ.
 lib. 4.*

subito euanescunt, potest enim elementaris substantiæ subita nimisque rarefactione se subducere oculis.

Illud discrimen nunc occurrit, cum in cadauere apparent, non possunt vel alteri viuenti corpori cadauer illud circumdare, vel ipsi sic induti corpus vllum subire, repugnat enim corporis ratio, quia nequeunt dimensiones quantitatiuæ inuicem, sine vero miraculo, penetrare. Sed quando apparent in assumpto corpore elementari, licet, vel omnino nequeant, vel difficillime queant (prius opinor) aliud corpus siue cadauer subire: possunt tamen vero & viuenti corpori, elementare istud circumdare, vt homo sic indutus, vel aliud animal, multo maius, immo & gigantæum videatur. Nihil video ob stare, cur nequeat. Suadet etiam aërea substantiæ facilitas ad dilatandum, siue rarefaciendum, & spissandum densandumque: quam merito Plessus causam tradidit; cur spectra, tam breui spacio, crescere & decrefcere videantur.

Tertium genus inuenio rariusculum dæmoniacarum apparitionum, per figmenta quædam seu statunculas, de quibus exhibebo quæ didici à Thoma Brabantino, *libr. 2. de bono Vniuer. cap. 57. pag. 21.* vbi scribit in hanc sententiam; *Gunerchena, Brabantia villa est solemnis & nota: in hac quidam iuuenis puellam virginem adauit: cumque pro eius nuptiis parentibus eius loqueretur, & illi remeuerent: puella medio tempore incidit in febrem acutam, qua ingrauescente omnibus mori visa est. Euctu ergo facto, campana quasi pro mortua pulsata sunt. Nec mora, iuuenis amator puella de villa eadem in crepusculo noctis transibat ad aliam, & cum per dumentæ pergeret, audiuit vocem quasi*

A *femina lamentantis: sollicitè ergo discurrens, & quærens auditam, inuenit puellam, quam mortuam astinabat, cui & dixit: Mortuam te plangunt tui, & huc vnde venisti? Ecce ait, vir ante me vadit, qui deduxit me. Scrupes factus ad hoc iuuenis, cum neminem alium nisi puellam videret, audacter rapit eam, & in domum extra villam protinus, occulit auit. Hinc regressus in villam amicis suis loquitur, ingreditur ad patrem puella cum amicis suis sedentem ad sinus: querit si filiam suam sibi daret, quam quasi mortuam deplangebat. Cui pater admiratus respondit: Numquid pro Deo mihi es, vt mortuam resuscites & accipias in vxorem? Cui iuuenis, Tantum (ait) libens spondeas, vt filiam tuam habeam in vxorem, si viuam reddidero & sanata. Cui pater consentiens, dictum coram omnibus confirmauit.*

C *Mox iuuenis reuelato linceo, quo cooperata putabatur, figmentum mirabile, quale à nullo hominum fieri potuit, inuenerunt. Dicitur autem ab his, qui figmentum huiusmodi diabolica inspexerunt, esse interius putrido ligno similia, leuig, exterius pellicula circumducta. Hinc reducta puella est, & patri reddita: sanaque post dies aliquot dictum iuuenem maritum accepit, & vsque ad tempora nostra incolumis perdurauit. Simili prope modo, cum quidam in confinio Flandria sororem languidam & mortuam putatam, sub eadem die, antequam sepeliretur figmentum, inter arundinetæ iuxta maris littora inuemis, reduxit eam ad propria, & ingressus domum, vbi ab amicis quasi mortua plangebatur, discoopertum figmentum extracto gladio in frustra concidit, horrentibus cunctis & clamantibus,*

D *Cur in funus sororis, tanta crudelitate sauires. Et mox subridens, crudelis, inquit, videor in sororem? Non est illud sororis corpus, sed figmentum & illud dæmonum. Et hæc dicens socum cunctos accepit, & ad-*

duxit

duxit ad domum propriam, & eis sororem
reductam ostendit. Et hac vsque ad tempo-
ra nostra permansi. Si quæras, quid de
his sentiam; dicam cum Alb. Magno
& Cantipratense, mihi non liquere. Fi-
eri possent à dæmone Deo permittente:
Sed arbitror in his duobus exemplis,
quoad illud primum procum, & in se-
cundo hæc forte virginem Satanæ par-
tarios fuisse.

SECTIO III.

VLGATIS persuasio est, se-
per in his corporibus assum-
ptis aliquid obuium oculis,
quo deprehendatur dæmoni-
cū esse spectrū, facile crediderim, sic
contingere. Sed puto si maiore potesta-
te non impediatur dæmones, posse
qua velint apparere forma, humanāq;
perfectam, & omni ex parte pulchram,
pulcherrimamq; exhibere. Qualem se
fortassis exhibuit B. Alberto Carmeli-
tæ, à quo crucis signo obiecto fuit fuga-
tus; vt narratur à Ioan. Maria cōpostel-
lano, *initio vite s. Alberti*. Verum solet
ei ob stare Dei voluntas, quæ vt semper
aliquid ad sit, quo detegatur impietas
& impostura; ne quam mortales igno-
rantia iustam excusationem prætexat;
certis animalium formis dæmonia nõ-
dum vti permisit, vt columbe, seu ou-
iculæ, seu agni: forte quod agnus verus
sit Christus Pastor bonus verusque, &
in colūbæ specie Spiritus sanctus solitus
sit apparere, & quia hæc animalia dolo-
carèt, & nullū inferre solèt damnū, vt
docet Tyræus sup. Libentius induit a-
nimalia, in quibus aliqua sunt, quæ me-
rito culpes. Hirci forma seu capri val-
de ei antiqua est: & quia hircus Numen
Ægyptiū est, censet Moyses Maymo,
in ductore dubitantium iustos Hebræos in
sacrificijs hircū offerre. Et olim Iupi-

A ter Hammon in Hirci forma coleba-
tur, dictus Hammon, quasi Chammon, à
Cham inuentore Magiæ. Hodie etiam
solemne illi, quando pactū expressū in-
ijt, offerre se conspicuū forma virili:
post pactū, quādo adorādus, semper in
forma hirci, vt sibi accidisse fatebatur
Ioann. ille Stapulensis, & obscurius in-
nuitur in confesione Doctoris Edelini
apud Iaquerium, *cap. 4.* & habetur a-
pertissime in sententiæ Auinionensis
breuiculo, quod verbotenus dabo, *lib. 5.*
sect. 15. circ. fin. Aliquando à facientibus
homagium nõ cernitur, vt narrat Me-
ierus *Chron. Flandria anno 1459.* quando
tamen se adorandum proponit, sem-
per id in forma caprarum mariti, &
quidem sædi aspectu, atri, olidique.
Huius rei variæ causæ redduntur. vna,
quoniam ob reuerentiā verbi incarna-
ti, Deus non patitur eum tunc assume-
re humanum schema. Et hoc sensu Se-
bastia. Michael. *schol. 10. Pneumal.* arbi-
tratur ad litteram accipiendum, quod
Apo. 13. v. 4. traduntur impij bestiam a-
doraturi, hoc est Diabolum in bestie
forma. Sed cum bestia illic vocetur ipse
Antichristus, iuxta DD. Hippolytum,
Methodium, Ireneum, Aretham & a-
lios, constat hunc sensum non esse litte-
ralem. Illud verius, quia coluerunt o-
lim diabolū in forma hirci, ideo dæ-
mones, vocari SAHIRIM hoc est pi-
lofos, seu hirtutos, vt solet aliquando
D. Hieronym. vertere, *vide ca. 17. Leuit.*
Et c. 13. Esai. v. 21. Et c. 34. ver. 14. Nam
Sahir, Hebræis, hircus, dicitur, vt Lati-
nis, à pilis & horrore; vnde fors etiam
E Satyræ, nomen deductum. Confirmat
Kimchi, in *radicum libro*, dum scribit:
Sahir, vocari diabolū, quia solitus
hirci effugie se conspiciendum præbere
Illud etiam notat Michaelis, *d. Et cap. 17.*
vers. 7. Leuit. LXX. non temere ver-
tisse, *מאראים*, quasi dicant, Fatuellos,
vnde

דיעה
ש.